

TÖRZSÖKÖS PÁSZTORCSALÁDOK ÉLETE

Dél-dunántúli pásztor életrajzok

Minden Fennszo és Erdélyi Pásztor életrajzok alapján,
Sajtó alá rendezte: a bevezető tanulmányt és a jegyzéket írta

Lombay György

Központi Kiadó
BUDAPEST, 1952

DOCUMENTATIO EPICA
II.

SOROZATSZERKESZTŐ

Magyar Zoltán

TÖRZSÖKÖS PÁSZTORCSALÁDOK ÉLETE

Dél-dunántúli pásztor életrajzok

Marosi Ferenc és Erdélyi József elbeszélése alapján.
Sajtó alá rendezte, a bevezető tanulmányt és a jegyzeteket írta

Tomisa Ilona

Európai Folklor Intézet

BUDAPEST, 2019.

A borítón Marosi Ferenc sógora, Vékási Ferenc látható a juhaival
Gyümölcsénypusztán, (Baranya m.)
(Tomisa Ilona felvétele 1973).

Borítóterv: Kemény Márton

© Tomisa Ilona

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, nyilvános előadás, a rádió-és
televízió-előadás, valamint a fordítás jogát, az egyes fejezeteket illetően is.

ISBN 978-615-5197-06-2

ISSN 2560-1989

Tördelte: Fancsek Krisztina

A nyomdai munkálatokat
Prime Rate Kft végezte.
Felelős vezető: Dr. Tomcsányi Ferenc

Tartalom

Előszó.....	9
Az uradalmi juhászok	9
A falusi juhász.....	11
A pásztorok hiedelemvilága.....	12
A juhász és a betyárok.....	13
A szövegközlés módjáról.....	13
Ajánlott irodalom.....	15
Marosi Ferenc elmondja életét.....	16
A család eredete	16
A termelő-szövetkezetesítés után.....	28
A Szekszárd környéki évek.....	33
Juhászélet	34
Gyerekkor Faddon	38
A tabódi és a teveli évek	43
Hidegkuti emlékek.....	47
Juhászételek	49
Legeltetés, lopatás.....	50
Sorsdöntő évek.....	51
Az 1929-es tél.....	53
Élet a ház körül	58
Mellékes keresetek.....	60
Útépités Bonyhád és Szekszárd között	60
Hová lett a bicskám?.....	61
Legelőbérlés Gyulajon.....	61
Legelőbérlés Hidegkúton.....	63
Báránymentés.....	63
Bátyja mégis Gyulajra megy.....	64
Útépités hozadéka	65
A lóhús megmentése	66
Marosi Ferenc megnősül.....	69
Marosi bátyja, István nősül.....	75
Kaposzsekcsői eset.....	77
Falusi juhászlat Kaposzsekcsőn.....	77
Élet Varga pusztán.....	80
Lopatás Závodon.....	81

A bikaherélés tudománya.....	87
A juhászok kutyái.....	88
Bérlegeltetés Varga pusztán 1937-ben	89
A pásztorok viselete	90
Tolvajok a nyájnál.....	90
Csendőrök a tanyán.....	91
A német puli.....	92
Birkanyírás.....	92
Puli kutyák	93
Bujtárok.....	95
Az 1939-es árvíz Kaposszekcsőn.....	96
Bérlegelő Varga pusztán.....	100
A háborúban.....	101
Beszolgáltatás	101
Háború utáni idők	106
Hiedelmek	108
Betyárélet	112
A Marosiak.....	114
Az 1866-os farkasjárás.....	116
Erdélyi József elmondja életét	118
Bojtárkodás Szlavóniában.....	118
Torontál megyei betyárok	120
Laska Mihály	121
Bolygó legények	124
Áss Tamás,vájj Balázs!	127
Gerlice Ferkó	130
A számadó és a betyárok.....	133
A birkák gyógyítása	134
TSZ juhászat	138
Dudás Szabó Jancsi házassága.....	139
A gyerekkor a Szuprics birtokon.....	141
A számadó juhászélet.....	141
Juhászbál a medinai legelőn.....	148
Az 1936-os sükösdői vásár	150
Birkabetegségek.....	151
A juhász szereléke.....	152
A juhász számara.....	156
Vándorló legeltetés	161
Számadó juhászok.....	161

Csillagok	166
Nógrádban.....	168
Fejér megye.....	169
Tót birkái fölfújódtak.....	170
A Bakonyban.....	171
A fekete bárány	171
Talált puska esete	173
Legeltetés Pest megyében és Bácskában	174
Vihar.....	175
Télien	175
Erdélyi József nősül	175
Rózsa Sándor	176
Szulha gróf.....	193
Mező Jóska.....	195
Tájszavak jegyzéke	205
Helynév mutató.....	210
A képek jegyzéke	213
Képmelléklet.....	215